

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิจัย และอภิปรายผล มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

4.3 สภาพปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

4.4 ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

4.5 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

4.6 การเสนอแนะข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

4.7 อภิปรายผล

4.1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้เป็นครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2552 ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบ และโรงเรียนที่มีความพร้อมการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 160 คน และได้รับแบบสอบถามกลับ 160 คน คิดเป็นร้อยละ 100 สภาพทั่วไปของ กลุ่มตัวอย่างแสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
 ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของครู	จำนวน	ร้อยละ
1.ขนาดของโรงเรียนที่ทำการสอน		
โรงเรียนขนาดเล็ก	16	51.61
โรงเรียนขนาดกลาง	10	32.26
โรงเรียนขนาดใหญ่	2	6.45
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	3	9.68
รวม	31	100
2. ระดับการศึกษาที่เปิดสอน		
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	13	41.94
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	18	58.06
รวม	31	100
3. เพศ		
ชาย	44	27.50
หญิง	116	72.50
รวม	160	100
4. การดำรงตำแหน่ง		
ครู	149	93.12
ครูผู้ช่วย	5	3.13
พนักงานราชการ	2	1.25
ครูอัตราจ้าง	4	2.50
รวม	160	100
5. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0.00
ปริญญาตรี	132	82.50
ปริญญาโท	28	17.50
อื่นๆ	0	0.00
รวม	160	100

ตารางที่ 3 สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของครู	จำนวน	ร้อยละ
6. วิชาเอก		
สังคมศึกษา	148	92.50
วิชาอื่น ๆ	12	7.50
รวม	160	100
7. ประสบการณ์ในการสอน		
ต่ำกว่า 1 ปี	5	3.13
1 – 5 ปี	17	10.63
6 – 10 ปี	23	14.38
11 – 15 ปี	15	9.38
16 – 20 ปี	42	26.25
มากกว่า 20 ปี	58	36.25
รวม	160	100
9. ระดับชั้นที่สอน		
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	50	31.25
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	24	15.00
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	21	13.13
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	36	22.50
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	15	9.38
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	14	8.75
รวม	160	100

จากตารางที่ 3 สภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก (ร้อยละ 51.61) โรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ 32.26) โรงเรียนขนาดใหญ่ (ร้อยละ 6.45) โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (ร้อยละ 9.68) เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 41.94) ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 58.06) ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 72.50) ดำรงตำแหน่ง ครู (ร้อยละ 93.13) ระดับการศึกษา

ส่วนใหญ่ปริญญาตรี (ร้อยละ 82.50) วิชาเอกสังคมศึกษา (ร้อยละ 92.50) ครูส่วนใหญ่ประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปี (ร้อยละ 36.25) ส่วนใหญ่ทำการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ร้อยละ 31.25) และรองลงมาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ร้อยละ 22.50)

4.2 สภาพการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

สภาพการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. ด้านการใช้หลักสูตร			
1) โรงเรียนจัดให้มีหลักสูตร คู่มือครู แนวการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครูศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ	3.34	0.88	ปานกลาง
2) ผู้สอนศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรจนเข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.48	0.96	ปานกลาง

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

สภาพการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
3) ผู้สอนศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรจัดทำหน่วยการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด เวลาได้เหมาะสม สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	3.20	1.01	ปานกลาง
4) ผู้สอนมีโอกาสเข้าร่วมประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	3.17	1.24	ปานกลาง
5) ผู้สอนได้วิเคราะห์ตัวชี้วัดของหลักสูตรวิชาสังคม ศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	3.32	1.02	ปานกลาง
6) ผู้สอนได้ปรับเนื้อหาวิชา และกำหนดตัวชี้วัดโดย ตีความจากคำอธิบายรายวิชาให้เป็นพฤติกรรมที่นำไป ปฏิบัติได้	3.69	1.08	มาก
รวม	3.36	1.05	ปานกลาง
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
1) ผู้สอนนำมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดมาใช้ในการ กำหนดเนื้อหา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.04	1.01	มาก
2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและแบ่งกลุ่มตามความสามารถของ ผู้เรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน	4.21	0.76	มาก
3) วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำข้อมูลมาใช้ วางแผนการจัดการเรียนรู้	3.36	1.01	ปานกลาง

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

สภาพการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
4) ผู้สอนจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนด	4.21	0.75	มาก
5) ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอน และเทคนิคการสอน สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดและ ประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพและ บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด	4.02	0.90	มาก
6) ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ทักษะทางสังคม เช่น การทำงานเป็นกลุ่ม	4.31	0.67	มาก
7) ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความสัมพันธ์ กับชีวิตประจำวันของผู้เรียน	4.23	0.74	มาก
8) ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ใน ชั้นเรียนให้ดียิ่งขึ้น เช่นการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมา	3.48	1.05	ปานกลาง
9) ผู้สอนได้แจ้งมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดรายวิชาให้ ผู้เรียนทราบก่อนที่ท่านจะทำการสอนในชั่วโมงแรก	3.96	0.93	มาก
10) ผู้สอนจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแล ช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้	3.98	0.89	มาก
11) ผู้สอนออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญและอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ดังนี้			
11.1 แบบบูรณาการ	3.88	0.93	มาก
11.2 กระบวนการสร้างองค์ความรู้	3.97	0.90	มาก
11.3 กระบวนการคิด	4.03	0.86	มาก
11.4 กระบวนการทางสังคม	4.06	0.91	มาก

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

สภาพการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
11.5 กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา	3.97	0.90	มาก
11.6 กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง	4.07	0.88	มาก
11.7 กระบวนการปฏิบัติ	3.97	0.95	มาก
11.8 กระบวนการจัดการ	3.93	0.89	มาก
11.9 กระบวนการวิจัย	3.44	1.14	ปานกลาง
11.10 กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.05	0.88	มาก
11.11 กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย	3.62	1.02	มาก
รวม	3.94	0.94	มาก
3. ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้			
1) ผู้สอนจัดเตรียม เลือกใช้สื่อ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและ เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	4.01	0.95	มาก
2) ผู้สอนศึกษาวิธีการใช้สื่อการสอนและเตรียมการใช้ สื่อการสอนก่อนนำไปใช้สอนทุกครั้ง	3.96	0.95	มาก
3) ผู้สอนเลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติ ของวิชาและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน	4.01	1.00	มาก
4) ผู้สอนจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบ สารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ใน สถานศึกษาและชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้า และ แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้	3.33	1.06	ปานกลาง
5) ผู้สอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อเพื่อนำไปใช้ ในกิจกรรมการเรียนรู้	3.89	0.89	มาก

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

สภาพการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
6) ผู้สอนได้ใช้สื่อการสอนวิชาสังคมศึกษา ดังนี้			
6.1 หนังสือพิมพ์ วารสาร คู่มือ สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	4.01	0.90	มาก
6.2 แผ่นป้าย หรือกระดานดำ	3.25	1.02	ปานกลาง
6.3 รูปภาพ	3.97	0.86	มาก
6.4 สื่อเทคโนโลยี	3.65	1.09	มาก
6.5 แผนภูมิ สถิติต่าง ๆ	3.36	0.94	ปานกลาง
6.6 พิพิธภัณฑน์ พิพิธภัณฑน์โรงเรียน	3.47	1.06	ปานกลาง
6.7 สื่อธรรมชาติ	4.16	0.85	มาก
6.8 ของจำลอง เช่น ลูกโลก ลักษณะภูมิประเทศจำลอง	3.96	0.98	มาก
6.9 เครื่องมือการเรียนรู้อื่นๆ ที่มีในห้องเรียน	3.22	1.19	ปานกลาง
6.10 การจัดนิทรรศการ	3.73	1.06	มาก
รวม	3.73	1.04	มาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล			
1) ผู้สอนแจ้งวิธีการวัดและประเมินผล เกณฑ์การให้คะแนนแก่ผู้เรียนก่อนทำการสอนวิชาสังคมศึกษา	4.09	0.90	มาก
2) ผู้สอนทดสอบวัดความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนทำการสอน	3.91	0.97	มาก
3) ผู้สอนทำการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนเพื่อให้พัฒนา ปรับปรุงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ของผู้เรียน โดยให้สอดคล้องมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	3.99	0.89	มาก
4) ผู้สอนทำการวัดและประเมินผลหลังเรียนเพื่อตัดสินผลการเรียนและปรับปรุงการเรียนการสอนของครู	3.86	0.98	มาก
5) ผู้สอนวัดผลและประเมินผลผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.06	0.81	มาก

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

สภาพการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
6) ผู้สอนกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลได้ ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านกระบวนการ ด้านคุณลักษณะ	4.13	0.87	มาก
7) ผู้สอนใช้วิธีการวัดและประเมินผลการสอนวิชาสังคม ศึกษา ดังนี้			
7.1 ใช้ข้อสอบปรนัย	4.03	0.91	มาก
7.2 ใช้ข้อสอบแบบอัตนัย	3.10	1.14	ปานกลาง
7.3 ใช้ข้อสอบแบบอัตนัยและปรนัยร่วมกัน	3.96	1.04	มาก
7.4 ใช้การสัมภาษณ์	2.94	1.11	ปานกลาง
7.5 ใช้การสังเกตการณ์ปฏิบัติ	3.41	1.08	ปานกลาง
7.6 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน	3.95	0.94	มาก
7.7 การทำรายงาน	3.98	0.84	มาก
7.8 เพิ่มสะสมงาน	3.51	1.00	มาก
7.9 ใช้แบบสอบถาม	3.21	1.17	ปานกลาง
รวม	3.74	1.05	มาก
รวมทุกด้าน	3.77	1.02	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 1.02) และ
เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการใช้หลักสูตร มีการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{x} = 3.36$, S.D. = 1.05) โดยครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้แสดง
ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง ปรับเนื้อหาวิชา และกำหนดตัวชี้วัดโดยตีความจากคำอธิบายรายวิชาให้
เป็นพฤติกรรมที่นำไปปฏิบัติได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 1.08) และได้

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง ที่มีโอกาสเข้าร่วมประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.17$, S.D. = 1.24)

สภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.94) โดยครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่อง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะทางสังคม เช่น การทำงานเป็นกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.67) และได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่อง การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำข้อมูลมาใช้วางแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.36$, S.D. = 1.01)

สภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 1.04) โดยครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง การใช้สื่อการสอนวิชาสังคมศึกษา คือสื่อธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.85) และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง การใช้สื่อการสอนวิชาสังคมศึกษา เกี่ยวกับเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$, S.D. = 1.19)

สภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 1.05) โดยครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่อง กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลได้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ด้านกระบวนการ ด้านคุณลักษณะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.87) และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง การใช้วิธีการวัดและประเมินผลการสอนวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ใช้การสัมภาษณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.94$, S.D. = 1.11)

4.3 ปัญหาการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาปัญหาการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ดังแสดงไว้ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. ด้านการใช้หลักสูตร			
1) มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 บางเรื่องไม่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและชีวิตประจำวันของผู้เรียน	2.78	1.02	ปานกลาง
2) สาระการเรียนรู้ที่กำหนดตามหลักสูตรมีมากเกินไป ทำให้สอนไม่ทันเวลาตามกำหนด	2.97	1.07	ปานกลาง
3) สาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา บางสาระฯ มีความล้าหลังไม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน	3.30	1.10	ปานกลาง
4) โรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยจัดครูหลายคนทำให้ขาดความสัมพันธ์ไม่สอดคล้องกันในการสอนในรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	3.29	1.12	ปานกลาง
5) มีปัญหาการขาดแคลนครูไม่สามารถจัดครูสอนให้ตรงตามสายวิชาได้	3.20	1.32	ปานกลาง

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
6) หลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตรและเอกสารประกอบ อื่น ๆ สำหรับการศึกษาค้นคว้าไม่เพียงพอ	3.13	1.17	ปานกลาง
7) ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำมาตรฐานการ เรียนรู้ ตัวชี้วัดมากำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ และวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.19	1.16	ปานกลาง
8) ครูมีการจัดอบรมการเชิงปฏิบัติการ การใช้หลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อนำมาใช้ออกแบบการจัดการเรียนรู้	3.29	1.24	ปานกลาง
7) ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำมาตรฐานการ เรียนรู้ ตัวชี้วัดมากำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ และวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.19	1.16	ปานกลาง
8) ครูมีการจัดอบรมการเชิงปฏิบัติการ การใช้หลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อนำมาใช้ออกแบบการจัดการเรียนรู้	3.29	1.24	ปานกลาง
รวม	3.14	1.16	ปานกลาง
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
1) มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของแต่ละสาระฯ มี ขอบข่ายกว้าง ขากแก่การเปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วน ร่วมในการจัดการเรียนรู้	2.84	1.13	ปานกลาง
2) สาระการเรียนรู้ของวิชาสังคมศึกษามีมากและกว้าง จึงเป็นการยากที่ครูจะสอนได้ครบตามที่กำหนดไว้ใน หลักสูตร	3.29	1.18	ปานกลาง

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
3) ครูมีเวลาในการเตรียมการสอนน้อยเนื่องจากต้องม ีงานพิเศษต้องทำมากและต้องสอนหลายรายวิชา	3.32	1.02	ปานกลาง
4) การจัดกิจกรรมเป็นการตอบสนองเป้าหมายของ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	3.14	1.03	ปานกลาง
5) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ครบตามสาระ การเรียนรู้และตามเวลาที่หลักสูตรกำหนดจึงใช้วิธีสอน แบบบรรยายจากหนังสือแบบเรียน	3.08	1.15	ปานกลาง
6) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การเชิญวิทยากรท้องถิ่น การกิจกรรมส่งเสริม ประชาธิปไตยมักมีข้อจำกัดด้านเวลาและงบประมาณ	3.35	1.23	ปานกลาง
รวม	3.17	1.14	ปานกลาง
3. ด้านการใช้สื่อการสอน			
1) โรงเรียนมีงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาสื่อการ เรียนรู้ไม่เพียงพอ	3.39	1.19	มาก
2) ไม่มีสถานที่หรือห้องสำหรับเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้โดยเฉพาะ	3.34	1.27	มาก
3) สถานที่ ห้องเรียน อาคารเรียนไม่เอื้อต่อการใช้สื่อ การเรียนรู้	3.37	1.39	มาก
4) อุปกรณ์การสอนวิชาสังคมศึกษาที่เป็นเทคโนโลยี เช่น วีดิทัศน์ เครื่องฉาย ไม่เพียงพอ	3.63	1.13	มาก
5) สื่ออุปกรณ์ที่จำเป็นเช่น แผนที่ ลูกโลก มีน้อย	3.33	1.12	มาก
6) โรงเรียนไม่ให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณ จัดซื้อสื่อการเรียนรู้	3.41	1.16	มาก

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
รวม	3.17	1.14	ปานกลาง
3. ด้านการใช้สื่อการสอน			
7) ครูวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนไม่มีโอกาสเข้าร่วม ประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวางแผน การผลิต และ การใช้สื่อการเรียนรู	3.68	1.21	มาก
8) ครูมีเวลาในการผลิตสื่อการเรียนรู้น้อย เนื่องจากต้อง ทำงานพิเศษและต้องสอนรายวิชาอื่น ๆ	3.36	1.22	มาก
9) ขาดแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นที่จะให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง เพิ่มเติม			
รวม	3.44	1.22	ปานกลาง
4. ด้านการวัดและประเมินผล			
1) การวัดและประเมินผลให้ครบทั้งด้านความรู้ ด้าน กระบวนการ และด้านคุณลักษณะ กระทำได้ยากเพราะ ต้องใช้เวลาและเครื่องมือวัดหลายชนิด	3.29	1.20	ปานกลาง
2) ผู้เรียนไม่เอาใจใส่ในการทำข้อสอบแบบอัตนัย จึงไม่ สามารถวัดตามสภาพจริงได้	3.53	1.12	มาก
3) ผู้เรียนไม่กระตือรือร้นในการเตรียมตัวก่อนสอบ	3.48	1.12	ปานกลาง
4) ผู้สอนไม่มีแนวปฏิบัติ เกณฑ์ วิธีการประเมินและ ตัดสินการประเมินผล	3.28	1.14	ปานกลาง
5) ออกแบบและสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผลใน กลุ่มสาระไม่สอดคล้องตามแผนการเรียนรูของครู เนื้อหาที่มีมากเกินไป	3.03	1.14	ปานกลาง

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
6) ผู้สอนจัดทำแบบทดสอบวัดและประเมินผลประสบ ความยุ่งยาก เนื่องจากขาดวัสดุอุปกรณ์	2.89	1.16	ปานกลาง
7) ผู้สอนออกข้อสอบได้ไม่ครอบคลุมเนื้อหาเนื่องจาก เนื้อหามีมากเกินไป	3.22	1.19	ปานกลาง
รวม	3.24	1.58	ปานกลาง
รวมทุกด้าน	3.26	1.18	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.26$, S.D. = 1.18) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการใช้หลักสูตร โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.14$, S.D. = 1.16) โดยครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาเรื่อง สาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม บางสาระมีความล้าหลังไม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.30$, S.D. = 1.10) และแสดงความคิดเห็น เรื่อง มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 บางเรื่องไม่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและชีวิตประจำวันของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.78$, S.D. = 1.02)

สภาพปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.17$, S.D. = 1.14) โดยครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การเชิญวิทยากรท้องถิ่น การกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยมักมีข้อจำกัดด้านเวลาและงบประมาณ

มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.35$, S.D. = 1.23) และแสดงความคิดเห็น เรื่อง มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของแต่ละสาระฯ มีขอบข่ายกว้าง ยากแก่การเปิดโอกาสให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.84$, S.D. = 1.13)

สภาพปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการใช้สื่อการสอน โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.44$, S.D. = 1.22) โดยครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหา เรื่อง ครูมีเวลาในการผลิตสื่อการเรียนรู้น้อย เนื่องจากต้องทำงานพิเศษและต้องสอน รายวิชาอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$, S.D. = 1.21) อุปกรณ์การสอนวิชาสังคมศึกษาที่เป็นเทคโนโลยี เช่น วิดีทัศน์ เครื่องฉาย ไม่เพียงพอ ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 1.13) และแสดงความคิดเห็น เรื่อง สื่ออุปกรณ์ที่จำเป็น เช่นแผนที่ ลูกโลกมีน้อย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$, S.D. = 1.12)

สภาพปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.24$, S.D. = 1.58) โดยครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา เรื่อง ผู้เรียนไม่เอาใจใส่ในการทำข้อสอบแบบอัตนัย จึงไม่สามารถวัดตามสภาพจริงได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = 1.12) และแสดงความคิดเห็น เรื่อง ผู้สอนจัดทำแบบทดสอบวัดและประเมินผลประสบความสำเร็จยาก เนื่องจากขาดวัสดุอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.89$, S.D. = 1.19)

จากสภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น สรุปได้ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

สภาพการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. ด้านการใช้หลักสูตร	3.36	1.05	ปานกลาง
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.94	0.94	มาก
3. ด้านการใช้สื่อการสอน	3.73	1.04	มาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล	3.74	1.05	มาก
รวม	3.77	1.02	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 1.02) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.94) รองลงมาคือด้านการใช้สื่อการสอน ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 1.04) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ด้านการใช้หลักสูตรในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.36$, S.D. = 1.05)

จากปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น สรุปได้ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
1. ด้านการใช้หลักสูตร	3.14	1.16	ปานกลาง
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.16	1.14	ปานกลาง
3. ด้านการใช้สื่อการสอน	3.44	1.22	ปานกลาง
4. ด้านการวัดและประเมินผล	3.24	1.58	ปานกลาง
รวม	3.26	1.18	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.26$, S.D. = 1.18) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับคือด้านการใช้สื่อการสอน ($\bar{x} = 3.44$, S.D. = 1.22) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x} = 3.24$, S.D. = 1.58) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.16$, S.D. = 1.14) และด้านการใช้หลักสูตร ($\bar{x} = 3.14$, S.D. = 1.16)

4.4 การเปรียบเทียบสภาพการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่มีขนาดต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่มีขนาดแตกต่างกัน แสดงไว้ในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวนของสภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

สภาพการจัด การเรียนการสอน	ความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านการใช้ หลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3	8.0810	2.6937	15.6069**	0.000
	ภายในกลุ่ม	156	26.9248	0.1726		
	รวม	159	35.0058			
ด้านการจัด กิจกรรมการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	3.1235	1.0412	16.3317**	0.000
	ภายในกลุ่ม	156	9.9452	0.0638		
	รวม	159	13.0688			
ด้านการใช้สื่อ การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	2.4696	0.8232	13.3013**	0.002
	ภายในกลุ่ม	156	9.6547	0.0619		
	รวม	159	12.1243			
ด้านการวัดและ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	3	2.2480	0.7493	17.6751**	0.000
	ภายในกลุ่ม	156	6.6135	0.0424		
	รวม	159	8.8614			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	3.6464	1.2155	39.8759**	0.000
	ภายในกลุ่ม	156	4.7551	0.0305		
	รวม	159	8.4015			

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) สภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่มีขนาดต่างกัน พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากที่กล่าวมา จะเห็นว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแปรปรวนของคะแนนของโรงเรียนทั้ง 4 ขนาด พบว่ามีค่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนของโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ Scheffe ปรากฏผลดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของสภาพการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

สภาพการจัด การเรียนการสอน	ขนาด โรงเรียน	\bar{X}	ใหญ่พิเศษ	ใหญ่	กลาง	เล็ก
ด้านการใช้ หลักสูตร	ใหญ่พิเศษ	3.67	-	0.26*	0.45*	0.61*
	ใหญ่	3.41	-	-	0.19*	0.35*
	กลาง	3.22	-	-	-	0.16
	เล็ก	3.06	-	-	-	-
ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	ใหญ่พิเศษ	4.13	-	0.10*	0.26*	0.37*
	ใหญ่	4.03	-	-	0.16*	0.27*
	กลาง	3.87	-	-	-	0.11
	เล็ก	3.76	-	-	-	-
ด้านการใช้สื่อ การเรียนรู้	ใหญ่พิเศษ	3.88	-	0.10	0.20*	0.34*
	ใหญ่	3.78	-	-	0.10	0.24*
	กลาง	3.68	-	-	-	0.14*
	เล็ก	3.54	-	-	-	-
ด้านการวัดและ ประเมินผล	ใหญ่พิเศษ	3.86	-	0.07	0.19*	0.32*
	ใหญ่	3.79	-	-	0.12*	0.25*
	กลาง	3.67	-	-	-	0.13*
	เล็ก	3.54	-	-	-	-
ภาพรวม	ใหญ่พิเศษ	3.88	-	0.13*	0.28*	0.41*
	ใหญ่	3.75	-	-	0.15*	0.28*
	กลาง	3.60	-	-	-	0.13*
	เล็ก	3.47	-	-	-	-

จากตารางที่ 9 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนสภาพ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู

4.5 การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่มีขนาดต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการวัดและประเมินผลในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แสดงไว้ในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความแปรปรวนของปัญหาการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

ปัญหาการเรียนการสอน	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านการใช้หลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3	2.4563	0.8218	9.5106**	0.001
	ภายในกลุ่ม	156	13.4791	0.0864		
	รวม	159	15.9444			
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.9947	0.6649	7.9803**	0.003
	ภายในกลุ่ม	156	12.9974	0.0833		
	รวม	159	14.9921			
ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	45.6792	15.2264	159.7973**	0.000
	ภายในกลุ่ม	156	14.8646	0.0953		
	รวม	159	60.5437			
ด้านการวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	3	2.2480	0.7493	17.6751**	0.000
	ภายในกลุ่ม	156	6.6135	0.0424		
	รวม	159	8.8614			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	4.3779	1.4593	79.1057**	0.000
	ภายในกลุ่ม	156	2.8778	0.0184		
	รวม	159	7.2557			

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่มีขนาดต่างกัน พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากที่กล่าวมา จะเห็นว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแปรปรวนของคะแนนของโรงเรียนทั้ง 4 ขนาด พบว่ามีค่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนของโรงเรียนเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ Scheffe ปรากฏผลดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

ปัญหาการเรียนการสอน	ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ใหญ่พิเศษ	ใหญ่	กลาง	เล็ก
ด้านการใช้หลักสูตร	ใหญ่พิเศษ	3.01	-	0.09	0.20*	0.34*
	ใหญ่	3.10		-	0.11	0.25*
	กลาง	3.21			-	0.14
	เล็ก	3.35				-
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ใหญ่พิเศษ	3.03	-	0.13	0.16*	0.33*
	ใหญ่	3.16		-	0.03	0.20*
	กลาง	3.19			-	0.17*
	เล็ก	3.36				-
ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้	ใหญ่พิเศษ	2.67	-	0.75*	1.02*	1.50*
	ใหญ่	3.42		-	0.27*	0.75*
	กลาง	3.69			-	0.48*
	เล็ก	4.17				-
ด้านการวัดและประเมินผล	ใหญ่พิเศษ	3.86	-	0.07	0.19*	0.32*
	ใหญ่	3.79		-	0.12*	0.25*
	กลาง	3.67			-	0.13*
	เล็ก	3.54				-
ภาพรวม	ใหญ่พิเศษ	2.92	-	0.25*	0.42*	0.33*
	ใหญ่	3.17		-	0.17*	0.08*
	กลาง	3.34			-	0.09*
	เล็ก	3.25				-

จากตารางที่ 11 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของ

วัฒนธรรม ในโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างจากครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.6 การเสนอแนะข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ทั้งหมด 160 คน พบว่า มีผู้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ จำนวน 94 คน หรือร้อยละ 58.75 ดังนี้

4.6.1 สภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

4.6.1.1 สภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า ด้านการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่าส่วนใหญ่โรงเรียนมีการประชุมเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครูเข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มีการวิเคราะห์ เพื่อจัดทำหน่วยการเรียนรู้ จุดประสงค์ คำอธิบายรายวิชา การออกแบบการเรียนรู้ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและในกลุ่มสาระการเรียนรู้

4.6.1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าส่วนมากมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลายให้เหมาะสมกับสภาพเนื้อหาความรู้ที่เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนคิด ค้นคว้าข้อมูล การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การจัดกิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้กระบวนการกลุ่ม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คุุปรายยา ย กิจกรรมถามตอบ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้

4.6.1.3 ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ส่วนมากมีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับการเรียนรู้ของธรรมชาติวิชา ความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น สื่อแผ่นที่ ลูกโลก ใบงาน ใบความรู้ รองลงมาคือการจัดทำสื่อที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนและนำสื่อเทคโนโลยี เช่น ดีวีดี

วิดิทัศน์ เพาเวอร์พอยต์ มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการใช้สื่อจากแหล่งเรียนรู้
ในชุมชน

4.6.1.4 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่าส่วนใหญ่แจ้งเกณฑ์การวัดและประเมินผลของ
รายวิชาให้ผู้เรียนทราบ มีการวัดและประเมินผลยังเน้นการใช้แบบทดสอบมากกว่าการประเมิน จาก
สภาพจริง รองลงมาคือมีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน หลังเรียน ให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้
กระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลของหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4.6.2 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดขอนแก่น

4.6.2.1 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา พบว่า ด้านการใช้หลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่า สาระที่กำหนดตามหลักสูตรมีมากเกินไป
ทำให้เกิดปัญหาในการวิเคราะห์หลักสูตร การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้ และ
แผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ครูไม่ตรงตามสาขาวิชา ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ดี
เท่าที่ควร

4.6.2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนโดยวิธีบรรยาย เพราะเนื้อหาสาระมีมาก เวลาจำกัดในการทำกิจกรรม นักเรียนในแต่ละ
ห้องมีจำนวนมากทำให้ดำเนินกิจกรรมไม่สะดวก ยากต่อการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม
รองลงมาคือ ครูมีภาระงานมากจึงไม่สามารถจัดกิจกรรมตามที่วางแผนไว้จึงทำให้การสอนขาด
ประสิทธิภาพ และห้องปฏิบัติการไม่เพียงพอ

4.6.2.3 ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ พบว่า ส่วนใหญ่ขาดสื่อการสอนด้านเทคโนโลยี การผลิต
สื่อยังมีน้อย ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนที่เหมาะสมและทันสมัย รองลงมาคือ ครูขาด
ความรู้ในการใช้สื่อด้านเทคโนโลยี

4.6.2.4 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่าส่วนใหญ่ปัญหาการวัดและประเมินผลตามสภาพ
จริงมีน้อย จึงใช้วิธีการวัดอิงเกณฑ์ และอิงกลุ่มของผู้เรียน รองลงมาคือผู้เรียนขาดทักษะในการคิด
วิเคราะห์ นักเรียนทำข้อสอบอัตนัยไม่ค่อยได้ ผู้เรียนมักจะตอบได้น้อยหรือไม่ตอบเลย

4.6.3 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ โรงเรียนควรจัดอบรม

เชิงปฏิบัติการเทคนิควิธีสอน การผลิตสื่อ การใช้สื่อที่ทันสมัย รองลงมาคือจัดครูไม่ตรงตรงตามสาขาวิชา และน้อยสุดสนับสนุนงบประมาณในการผลิตสื่อให้เพียงพอเหมาะสม

4.7 อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายในด้านต่าง ๆ ดังนี้

4.7.1 ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า

4.7.1.1 สภาพการจัดการเรียนการสอนด้านการใช้หลักสูตรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่โรงเรียนมีการประชุมเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครูผู้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มีการวิเคราะห์ เพื่อจัดทำหน่วยการเรียนรู้ จุดประสงค์ คำอธิบายรายวิชา การออกแบบการเรียนรู้ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและในกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง ปรับเนื้อหาวิชา และกำหนดตัวชี้วัดโดยตีความจากคำอธิบายรายวิชาให้เป็นพฤติกรรมที่นำไปปฏิบัติได้ อยู่ในระดับมาก ลำดับรองลงมาคือเรื่อง การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรจนเข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และโรงเรียนจัดให้มีหลักสูตร คู่มือครู แนวการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครูศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ สอดคล้องกับสำรวจ สีเสนาะ (2545) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูสังคมศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า ด้านการใช้หลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ นิติพร อินทรสิทธิ์ (2546) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า สภาพการเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ อรรถกร เกสรแก้ว (2550) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียน การสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ : กรณีศึกษาโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน พบว่า สภาพที่เป็น

จริง โครงการยึดถือตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พ.ศ. 2544 เป็นหลักครูรับผิดชอบหลักสูตรตามสาระที่ได้รับมอบหมายให้สอน และยังไม่เคยผ่านการอบรมความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรโดยตรง

4.7.1.2 สภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนที่มีความพร้อมการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลายให้เหมาะสมกับสภาพเนื้อหาความรู้ที่เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนคิด ค้นคว้าข้อมูล การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การจัดกิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้กระบวนการกลุ่มการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คุรุบรรยาย กิจกรรมถามตอบ และ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยครูกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่อง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะทางสังคม เช่น การทำงานเป็นกลุ่ม รองลงมาคือเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะทางสังคม เช่น การทำงานเป็นกลุ่ม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและแบ่งกลุ่มตามความสามารถของผู้เรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนด สอดคล้องกับ นกจร อุณแก้ว (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชา ส 503 สังคมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ตำรวจ สีเสนาะ (2545) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูสังคมศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

4.7.1.3 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับการเรียนรู้ของธรรมชาติวิชา ความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น สื่อแผ่นที่ ลูกโลก ใบงาน ใบความรู้ มีการจัดทำสื่อที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนและนำสื่อเทคโนโลยี เช่น คีวีดี วีดิทัศน์ เพาเวอร์พอยต์ มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการใช้

สื่อจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยครูสังคัมศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง การใช้สื่อ การสอนวิชาสังคัมศึกษา คือสื่อธรรมชาติ รองลงมาคือเรื่อง การจัดเตรียมสื่อการใช้สื่อ นำภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเลือกสื่อสื่อที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ธรรมชาติของวิชาและความแตกต่างระหว่างบุคคล และการใช้สื่อการสอนวิชาสังคัมศึกษา ดังนี้ หนังสือพิมพ์ วารสาร คู่มือ สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ รวมนพ ร่มสุคนธ์ (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการณ์และปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในวิชาบังคับ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า ครูจะใช้สื่อให้เหมาะสมกับบทเรียนผลิตสื่อขึ้นใช้เองและนำแหล่งวิทยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการสอน และสอดคล้องกับ นภจร อุ้นแก้ว (2542) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชา ส 503 สังคัมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า ด้านการใช้สื่อการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

4.7.1.4 สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคัมศึกษาของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคัมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนที่มีความพร้อมการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีการแจ้งเกณฑ์การวัดและประเมินผลของรายวิชาให้ผู้เรียนทราบ มีการวัดและประเมินผลยังเน้นการใช้แบบทดสอบมากกว่าการประเมินจากสภาพจริง มีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน หลังเรียน ให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ กระบวนการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคัมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลได้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านกระบวนการ ด้านคุณลักษณะ รองลงมาคือเรื่อง แจ้งวิธีการวัดและประเมินผล เกณฑ์การให้คะแนนแก่ผู้เรียนก่อนทำการสอนวิชาสังคัมศึกษา และการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ รวมนพ ร่มสุคนธ์ (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการณ์และปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในวิชาบังคับ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า การวัดและการประเมินผลจะวัดเมื่อสอนจบบทเรียน สอดคล้องกับ นภจร อุ้นแก้ว (2542) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชา ส 503 สังคัมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า ด้านการวัดและประเมินผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

4.7.2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า

4.7.2.1 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านการใช้หลักสูตร สภาพปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ในโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนที่มีความพร้อมการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่กำหนดตามหลักสูตรมีมากเกินไป ทำให้เกิดปัญหาในการวิเคราะห์หลักสูตร การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ และครูไม่ตรงตามสาขาวิชา ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ดีเท่าที่ควร โดยครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา สาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา บางสาระฯ มีความล้าหลังไม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน รองลงมาคือโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชาสังคมศึกษาโดยจัดครูผู้หลายคนทำให้ขาดความสัมพันธไมตรีคล้อยกันในด้านการสอนในรายวิชาสังคมศึกษา และการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การใช้หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา เพื่อนำมาใช้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวรัตน์ กำลังเลิศ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการสอนวิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 พบว่า ในด้านหลักสูตรมีปัญหาในระดับปานกลาง

4.7.2.2 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยวิธีบรรยาย เพราะเนื้อหาสาระมีมาก เวลาจำกัดในการทำกิจกรรม นักเรียนในแต่ละห้องมีจำนวนมากทำให้ดำเนินกิจกรรมไม่สะดวก ยากต่อการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ครูมีภาระงานมากจึงไม่สามารถจัดกิจกรรมตามที่วางแผนไว้จึงทำให้การสอนขาดประสิทธิภาพและห้องปฏิบัติการไม่เพียงพอ โดยครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นปัญหาเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น การเชิญวิทยากรท้องถิ่น การกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยมักมีข้อจำกัดด้านเวลาและงบประมาณ รองลงมาคือครูมีเวลาในการเตรียมการสอนน้อยเนื่องจากต้องมียานพิเศษต้องทำมากและต้องสอนหลายวิชา และสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษามีมากและกว้างจึงเป็นการยากที่ครูจะสอนได้ครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับ นวรัตน์ กำลังเลิศ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการสอนวิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว

ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 พบว่าในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีปัญหาปานกลาง

4.7.2.3 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านการใช้สื่อการสอน สภาพปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ในโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนที่มีความพร้อมการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ขาดสื่อการสอนด้านเทคโนโลยี การผลิตสื่อยังมีน้อย ขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนที่เหมาะสมและทันสมัย และครูขาดความรู้ในการใช้สื่อด้านเทคโนโลยี โดยครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นปัญหาเกี่ยวกับ ครุมีเวลาในการผลิตสื่อการเรียนรู้น้อย เนื่องจากต้องทำงานพิเศษและต้องสอนรายวิชาอื่น ๆ รองลงมา คือ อุปกรณ์การสอนวิชาสังคมศึกษาที่เป็นเทคโนโลยี เช่น วิกิพีเดีย เครื่องฉาย ไม่เพียงพอ และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนไม่มีโอกาสเข้าร่วมประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวางแผน การผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับ นวัตกรรม กำลังเลิศ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการสอนวิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 พบว่าในด้านสื่อการสอนมีปัญหาปานกลาง สอดคล้องกับกับงานวิจัยของ นภจร อุ้นแก้ว (2542) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชา ส 503 สังคมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่าด้านการใช้สื่อการสอนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ ส้ารวย สีเสนาะ (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูสังคมศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ด้านการใช้สื่อการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ อรรถกร เกสรแก้ว (2550) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหา การจัดการเรียน การสอนวิชาสังคมศึกษาใน โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ : กรณีศึกษาโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน พบว่า ด้านการใช้สื่อการสอน สภาพปัญหายังขาดสื่อการสอนเฉพาะของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ครูยังไม่สามารถใช้สื่อทันสมัยที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากเท่าที่ควร

4.7.2.4 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านการการวัดและประเมินผล สภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ในโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนที่มีความพร้อมการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้เรียนขาดทักษะในการคิด วิเคราะห์ นักเรียนทำข้อสอบอัตโนมัติ

ค่อยได้ ผู้เรียนมักจะตอบได้น้อยหรือไม่ตอบเลย โดยครูส่งคัมภีร์ศึกษาส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็น ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนไม่เอาใจใส่ในการทำข้อสอบแบบอัตนัย จึงไม่สามารถวัดตามสภาพจริงได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้เรียนไม่กระตือรือร้นในการเตรียมตัวก่อนสอบ การวัดและประเมินผลให้ครบทั้งด้านความรู้ ด้านกระบวนการ และด้านคุณลักษณะ กระทำได้ยากเพราะต้องใช้เวลาและเครื่องมือวัดหลายชนิด ซึ่งสอดคล้องกับ นวรัตน์ กำลังเลิศ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหา การจัดการสอนวิชา ส 032 เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ของครูผู้สอนใน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 พบว่าในด้านสื่อการสอนมีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง สอดคล้องกับ สำรวย สีเสนาะ (2545) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหา การจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูสังคมศึกษา ในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ด้านการการวัดและประเมินผล มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ จักรี พูนชัย (2546) ได้ศึกษา เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา สังคมศึกษา ใน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 2 พบว่า ปัญหาด้านการวัดและประเมินผลมีปัญหอยู่ในระดับปานกลาง

4.7.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน พบว่า

4.7.3.1 การศึกษาเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการ จัดการเรียนการสอนด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน และด้านการวัดและประเมินผล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ โรงเรียนขนาดเล็กจะมีความพร้อมน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ อันเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น ความพร้อมของบุคลากรทำการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนน้อย ครูปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบงานต่าง ๆ เช่น งานวิชาการ งานธุรการ งานกิจการนักเรียน หรืออื่นๆ แต่โรงเรียนขนาดใหญ่หรือใหญ่พิเศษ ความพร้อมของบุคลากรมีจำนวนมากเพียงพอ ต่อการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับ รวมพร ชุ่มสุคนธ์ (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการณ์และ ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในวิชาบังคับ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของ ครูในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า เมื่อเปรียบเทียบปัญหาในการจัดการเรียน การสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในวิชาบังคับแกนสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามขนาด

ของโรงเรียน พบว่า ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน ตามขนาดของโรงเรียน และ สอดคล้องกับ สำรวย สีเสนาะ (2545) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูสังคมศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่า ด้านการใช้สื่อการสอน และด้านการวัดและประเมินผล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.7.3.2 การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภจร อุ้นแก้ว (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชา ส 503 สังคมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า การเปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนวิชา ส 503 สังคมศึกษา ของครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือด้านการใช้หลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการสอน ด้านการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุริรัตน์ พินิจมนตรี (2548) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยโสธร เขต 1 พบว่า ปัญหาในการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนในโรงเรียนขนาดต่างกัน เห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติการใช้หลักสูตรโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่เห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติมากกว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก